

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-23663589-641.04[62474]-16251457

22.07.2026

Konu : Temyiz dilekçesi ve yürütmenin
durdurulması istemi

DANIŞTAY BAŞKANLIĞINA
Sunulmak Üzere
KAHRAMANMARAŞ 4. İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

DOSYA NO : E.2025/91, K.2026/521

TEMYİZ EDEN

(Davalı) : Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı-ANKARA

KARŞI TARAF (Davacı) : 1- Yeşil Barış Akdeniz Derneği
2- Emre TIRAŞ
3- Ahmet TATAR
4- Mesut KURTDEDE
5- Yüksel KÖSE
6- Selahattin KAYA
7- Uğur KEBELİ
8- Nuray YALÇIN
9- Abdulkadir KARA
10- Durdu Mehmet DALKANAT
11- Cuma BİNBOĞA
12- Fatih ÖZCAN

VEKİLİ : Av. Gökhan CANDOĞAN

TEBLİĞ TARİHİ : 13.07.2026 (E-tebligat)

TALEP KONUSU : Dava konusu işlemin iptali yönündeki yukarıda sayısı belirtilen ilk derece Mahkemesi kararının öncelikle yürütmesinin durdurulması ile temyizen bozulması talebinden ibarettir.

AÇIKLAMALAR : Davacı vekili tarafından, Kahramanmaraş ili, Afşin İlçesi, Çoğulhan Mahallesi mevkiinde Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. tarafından yapılması planlanan "Afşin Elbistan A Termik Santrali V. ve VI. Ünite İlavesi" projesine ilişkin olarak Bakanlığımızca verilen 27.12.2024 tarihli ve 8097 karar numaralı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının yürütmesinin durdurulması ve iptali talebiyle açılan davada;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

Temyize konu karar ile özetle;

"...

..., mevzuat hükümleri, dosyada mevcut bilgi ve belgeler ile hükme esas alınan bilirkişi raporu ve ek raporu birlikte değerlendirildiğinde;

Dava konusu "Afşin Elbistan A Termik Santrali V. ve VI. Ünite İlavesi Projesi"nin çevredeki insan sağlığı, tarım arazileri, su kaynakları ve ekolojik yapı üzerindeki olası etkileri göz önünde bulundurulduğunda, işleme dayanak alınan Nihai ÇED Raporunun usul ve teknik yönlerden yeterli olmadığı;

Zira V. ve VI. ünitelerin kömür ihtiyacının karşılanması için zorunlu olan maden üretim kapasitesi artışından kaynaklanacak çevresel etkilerin hesaplamalara dahil edilmemesi nedeniyle kümülatif etki değerlendirmesinin ve buna bağlı toz emisyonu hesaplarının eksik yapıldığı, inşa edilecek üniteler için projeye özel zemin etüt çalışması ile ünite bazlı taşıma gücü, emniyet gerilmesi ve oturma hesaplarının bulunmadığı, linyit üretimi için zorunlu olan susuzlaştırmanın büyük ölçüde kalıcı ve sonradan giderilemez nitelikteki hidrojeolojik etkilerinin faaliyete başlanmadan önce değerlendirilmediği, sağlık koruma bandına ilişkin bilgilerin çelişkili olduğu ve hassas gruplar yönünden sağlık etki analizinin yapılmadığı, proje sahası çevresindeki tarım arazilerine olası etkilerin ve bu etkilerin önlenmesi için alınacak tedbirlerin ortaya konulmadığı, atıksu arıtma tesisine, maden ruhsatına ve kömür rezervine ilişkin bilgilerin güncel ve tutarlı olmadığı, ilave ünitelerin kurulacağı alan için ayrıca bir jeoteknik incelemenin yapılmadığı, mevcut üretim alanlarının çevresel etkileri dikkate alınarak iş bu ilave ünitelerin ekolojik etkilerinin ve alınacak önlemlerinin belirlenmediği anlaşıldığından, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun ortaya konulamadığı sonucuna ulaşıldığı,

Anılan proje hakkında verilen 27/12/2024 tarihli "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu" kararında hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varıldığı,

"...

yönündeki gerekçe ile hatalı ve hukuka aykırı bir yaklaşımla dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiş olup karar ve gerekçesinde isabet bulunmamaktadır. Şöyle ki;

I- DAVA KONUSU İŞLEM İPTALİ YÖNÜNDEKİ KARAR, KARARA GEREKÇE TEŞKİL EDEN BİLİRKİŞİ RAPORLARINA İLİŞKİN İTİRAZLARIMIZ İNCELENMEKSİZİN KURULMUŞ OLUP EKSİK İNCELEME VE HATALI YAKLAŞIMA DAYANAN HUKUKA AYKIRI KARARIN BOZULMASI GEREKMEKTEDİR.

A- Temyize konu kararda da yer verildiği üzere karara esas alınan bilirkişi raporlarında dava konusu projeye ilişkin olarak;

- Meteoroloji mühendisliği,
- Biyoloji bilim dalı açısından,

dava konusu işleme dayanak Nihai ÇED Raporu'nun bilimsel kriterlere uygun olduğu açıkça tespit edilmiş olup;

Bu tam olarak temyize konu kararda da vurgulandığı üzere, meseleye bütüncül olarak bakıldığında ve aleyhe hususlar yönünden itirazlarımız olması gereken yaklaşımla değerlendirildiğinde netice olarak haksız açılan davanın reddi gerektiği/gerekeceği şüphesizdir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

B- KARARA ESAS ALINAN RAPORLARDAKİ İTİRAZLARIMIZIN HATALI BİR YAKLAŞIMLA DİKKATE ALINMADIĞI;

Çevre mühendisliği, orman mühendisliği ve ekolojik yapı değerlendirme uzmanlık alanı, ziraat mühendisliği, maden mühendisliği, jeoloji ve hidrojeoloji mühendisliği, halk sağlığı, sosyoloji uzmanlık alanları yönünden;

Dava konusu işleme dayanak Nihai ÇED Raporu'nun bilimsel kriterlere uygun olmadığı yönündeki aleyhe kanaatlerin ise niçin karara esas teşkil edemeyeceği aşağıda yeniden izah edilmektedir.

1- KARARDA VE KARARA ESAS ALINAN KÖK RAPORDAKİ ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ DİSİPLİNİ AÇISINDAN YAPILAN DEĞERLENDİRME HUSUSUNDA :

A-1) Davaya konu projenin, Çevre Kanunu, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca uygun olup olmadığı bahsi yönünden;

-- Karara esas alınan kök bilirkişi raporundaki;

" ...

... ancak mevcut durumdaki 52.800 m³/gün ile planlanan 60.000 m³/gün kapasitedeki tesisler hakkında rapor içerisinde herhangi bilgiye rastlanmadığı, Tablo IV.2.2.1.1 nolu tabloda verilmiş "proses suyu miktarları ve kullanım amaçları"na dair bilgilerden, arıtma tesisi için verilmiş kapasite bilgisinin proses suyuna ait olduğunun tahmin edilebileceği, ancak verilen rakamlardan belirtilen kapasite değerlerinin doğrulanmadığı, ayrıca atıksu arıtma anlamında proses suları için hangi işlemlerin yapılacağına dair bilgilere de rastlanmadığı, bu itibarla da planlanan 60.000 m³/gün kapasitedeki atıksu arıtma tesisi için sağlıklı bir değerlendirme yapılabilme imkanının bulunmadığı"

yönündeki kanaatte isabet bulunmamaktadır.

Afşin Elbistan A Termik Santrali mevcut durumu, ünite ilavesi sonrasında tesis teknik detaylarında meydana gelecek değişiklikler ile nihai durum Nihai ÇED Raporu Tablo I.1.13'te aşağıdaki şekilde yer almaktadır.

KONU	MEVCUT DURUM	PLANLANAN PROJE (ARTIŞ MİKTARI)	NİHAİ DURUM
Atıksu Arıtma Tesisi Kapasitesi	52.800 m ³ /gün	60.000 m ³ /gün	112.800 m ³ /gün

Proje kapsamında oluşacak atıksular ve bertarafına yönelik değerlendirmeler Nihai ÇED Raporu'ndaki;

"Projenin tüm ünitelerinden kaynaklanacak atık suların miktarları, fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik özellikleri, atık su arıtma tesislerinde bertaraf edilecek parametreler ve hangi işlemlerle ne oranda bertaraf edileceği, arıtma işlemleri sonrası atık suyun ne miktarlarda hangi alıcı ortamlara nasıl verileceği" başlığı altında verilmiştir.

A-2) "Dava konusu işlemin dayanağı çevresel etki değerlendirme raporu formatının tesisin etki alanı ve çevresel etkilerinin incelenmesinde yeterli olup olmadığının, raporun

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevresesehircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

dosyasının belirlenmiş formata uygun olup olmadığı" bahsi yönünden;

-- Karara esas alınan kök raporundaki;

"Dava Konusu olan "Afşin Elbistan A termik Santrali 5. ve 6. Ünite İlave Projesi" kapsamında inşa edilecek olan tüm üniteler için projeye özel her hangi bir Zemin Etüd çalışmasının yapılmadığı ve tüm üniteler için ayrı ayrı taşıma gücü, emniyet gerilmesi, oturma hesaplarının yapılmadığı" bahsi hususunda izah edilmesi gerekir ki;

Davaya konu projenin ÇED başvuru sürecinde yürürlükte olan 25.11.2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mülga ÇED Yönetmeliği'nin 6. maddesinde;

"Bu Yönetmelik kapsamındaki bir projeyi gerçekleştirmeyi planlayan gerçek veya tüzel kişiler; Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeleri için; ÇED Başvuru Dosyasını ve ÇED Raporunu, Çevresel Etkileri Ön İnceleme ve Değerlendirmeye Tabi Projeleri için de Proje Tanıtım Dosyasını, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara hazırlatmak, ilgili makama sunulmasını sağlamak ve proje kapsamında verdikleri taahhütlere uymakla yükümlüdürler.

....

Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Ancak bu durum söz konusu teşvik, onay, izin ve ruhsat süreçlerine başvurulmasına engel teşkil etmez"

hükümleri yer almaktadır.

Bu bağlamda ÇED yönetmeliği ilgili maddeleri çok açık olarak belirttiği üzere yatırımcılar gerçekleştirmeyi planladıkları projelerde ÇED kararı almadan bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edemez.

Bahse konu izinler ÇED sürecinden sonrasında kurumlar nezdinde yürütülecek iş/ işlemler olup söz konusu işlemleri yürüteceğine dair taahhütler Nihai ÇED Raporunda yer almaktadır.

A-3) "Çevresel etki değerlendirme raporu projenin etki alanıyla etki alanındaki çevresel özelliklerin (su kaynakları, tarım alanları, biyolojik çeşitlilik, yerleşim yerleri, v.s.) tesisin çevresel etkilerinin tam ve doğru olarak belirlenip belirlenmediği" bahsi yönünden;

-- Karara esas alınan kök raporundaki;

"Kahramanmaraş iline ait hava kalitesi istasyonuna ait verilere ÇED Raporu içerisinde yer verildiği, ancak, proje alanının 17,5 km uzağında olan Elbistan ilindeki hava kalitesi ölçüm istasyonuna ait verilere ÇED Raporunda yer verilmediği" kanaati yönünden izah edilmesi gerekir ki;

Elbistan-Afşin bölgesi ile ilgili olarak faaliyet kapsamında kirletici etkinin en yüksek olduğu bölgelerde yapılan ölçümlerden yararlanılmış ve bu konuda da bilirkışı devam eden açıklamalarında konuya değinmiştir.

-- Karara esas alınan kök raporundaki;

"Mevcut durumda bölgenin SO2 açısından hava kalitesi değerlendirmelerinin 2022 tarihinde 2 periyot halinde yapıldığı, bu sonuçlara göre PD-1 noktasından PD-14 noktasına kadar (Tablo III.2.19.5 ve Tablo III.2.19.6'da ölçüm noktası için de birim olarak µg/m3 verilmiş olmasının anlaşılamadığı, sehven yazıldığı kabul edildiği" görüşü yönünden izah edilmesi gerekir ki;

Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nin Ek-2 Tablo 2.2'de SO2 parametresi birimi aşağıda yönetmelikten alıntıdan görüleceği üzere µg/m3 olup herhangi bir hata bulunmamaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevrevesehircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

Parametre	Süre	Birimi	YIL						2024 ve sonrası
			2014	2015	2016	2017	2018	2019- 2023	
SO ₂	Saatlik (bir yılda 24 defadan fazla aşılmaz)	µg/m ³	500	470	440	410	380	350	350
	24 saatlik		250	225	200	175	150	125	125
	UVS		60	60	60	60	60	60	60
	**Yıllık ve kış dönemi (1 Ekim-31 Mart)		20	20	20	20	20	20	20

A-4- "Tesisin etki alanının özellik ve nitelikleri gözönünde bulundurulduğunda çevresel etkilerinin en aza indirilmesi ve çevresel etki değerlendirmesinin olumlu olmasının kabul edilmesi için gereken önlemlerin neler olduğunun, dosyada bu önlemlere yer verilip verilmediği" bahsi yönünden;

-- Karara esas alınan kök rapordaki;

"...V. ve VI. ünite alanları için toprak sıyrılması ve hafriyat sonucu oluşacak emisyon hesaplamalarında toplam malzeme miktarının 443,4 ton/gün, nakliye için kullanılacak 1 kamyonun 30 ton kapasitede olduğu, toprak ve hafriyat malzemenin taşınması için 15 adet kamyonun (Not: sayfa 164, Tablo IV.1.3.1'de kamyon sayısının 6 olduğu görülmekte, buna göre ya ifade yanlış ya da hesaplama için kullanılan kabuller yanlış) tek sefer yapmasının yeterli olacağı (Not: aynı tabloda verilmiş, 3 adet ekskavatörün aynı anda 3 kamyonu yükleyebileceği de bir kabul olabilirdi)" görüşlerine ilişkin olarak izah edilmesi gerekir ki;

Bilirkişinin anılan rapordaki değerlendirmelerinde de yer aldığı üzere;

Faaliyet kapsamında 6 adet kamyon yer alacağı Nihai ÇED Raporu Tablo IV.1.3.1'de yer almaktadır. Ancak bu 6 kamyonun gün içerisinde ihtiyaç dahilinde kullanılacağı duruma göre belirlenmiştir.

Bu çerçevede 443,4 ton/gün malzeme için 15 kamyonu totalde ihtiyaç görülmekte olup kamyonların günde 3 sefer yaptığı durum dikkate alındığında da günlük ihtiyacın karşılanacağı görülmektedir.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Model çalışmaları sonucu bulunacak yer seviyesi kirletici konsantrasyonlarının hangi seviyede çıkabileceği, modele girilen kg/saat lik emisyon yük değerlerine bağlı olup başlangıçta yapılan kabullere bağlı olarak sonuç değerler sınır değerlerin altında veya üstünde bulunmakta, ancak ÇED Olumlu kararı verilmiş raporlarda her zaman sınır değerlerin altında sonuçların bulunduğu görülmekte, ÇED Olumlu kararının verilmiş olması ile de, sınır değerlerin üzerinde sonuçların çıkmamış olduğunun Bakanlık tarafından da kabul edildiği anlamına geldiği şeklinde bir çıkarım da bulunulmasının mümkün olduğu" değerlendirmesi yönünden izah edilmesi gerekir ki;

Dava konusu işleme esas Nihai ÇED Raporunda hesaplanan kütsel debiler üzerinden AERMOD modeline input olarak veriler işlenmiş ve modelleme çalışmaları bu doğrultuda yapılmıştır.

Yine projenin ÇED sürecinde İnceleme Değerlendirme Komisyon üyesi Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü Hava Yönetimi Dairesi Başkanlığının da konuya dair görüşleri alınmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Arazi hazırlık ve inşaat aşaması için verildiği görülen Tablo IV.1.2.5 ve Tablo IV.1.2.6 ile ilgili olarak ÇED Raporunda sayfa 163'de "Sonuç olarak; proje alanı ve çevresinde yapılan ve bu bölgenin hava kalitesini gösteren mevcut durum ölçümleri ile kurulması planlanan tesisin tam kapasite ile çalıştığı durumda Tablo IV.1.2.5 ve Tablo IV.1.2.5 üzerinden incelendiğinde arazi hazırlık ve inşaat dönemi için PM10 ve Çöken Toz parametresinde SKHKKY Tablo 2.2.'de yer alan UVS için tanımlanan sınır değerlerin altında kaldığı görülmektedir" şeklinde verilmiş ifadeden tesisin tam kapasite çalışması halinde de SKHKKY sınır değerlerin altında kalınacağına anlaşılmaması gerektiği belirtilmekte ise de sözü edilen tablolarda, arazi hazırlık ve inşaat aşaması için bulunan sonuçların mevcut ölçüm sonuçlarına eklenmesi ile bulunmuş değerler olduğu hususunun göz ardı edildiği" yönündeki kanaate ilişkin olarak izah edilmesi gerekir ki;

Nihai ÇED Raporu, Bölüm IV 1.2 başlığı altında yer alan değerlendirmeler faaliyetin inşaat aktiviteleri esnasında mevcut tesis ve bölgedeki diğer endüstriyel faaliyetlerin tam kapasiteyle işletme de olması ve yürütülecek inşaat faaliyetlerinin tamamının aynı anda yürütüldüğü durum dikkate alınarak en kötü senaryo üzerinden modelleme ve modellemeye dair değerlendirme kümülatif yapılmış ve yapılan değerlendirmede başlık altında;

"Sonuç olarak; proje alanı ve çevresinde yapılan ve bu bölgenin hava kalitesini gösteren mevcut durum ölçümleri ile kurulması planlanan tesisin tam kapasite ile çalıştığı durumda Tablo IV.1.2.5 ve Tablo IV.1.2.5 üzerinden incelendiğinde arazi hazırlık ve inşaat dönemi için PM10 ve Çöken Toz parametresinde SKHKKY Tablo 2.2.'de yer alan UVS için tanımlanan sınır değerlerin altında kaldığı görülmektedir.

Ayrıca yukarıda da açıklandığı gibi oldukça büyük bir alanının tamamının aynı anda hazırlandığı varsayılarak en olumsuz durum yansıtılarak modelleme çalışması yapılmıştır. Dolayısıyla arazi hazırlık çalışmalarının yapıldığı zaman modelleme sonuçlarının altında emisyon oluşması beklenmektedir."

değerlendirmelerine yer verilmiştir.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...ÇED Raporunu hazırlayan firma tarafından hazırlanmış "Hava Kalitesi Değerlendirme Raporu"nda çöken toz parametresi için verilmiş "Tablo 8.5. Projenin Arazi Hazırlık ve İnşaat Aşamasında Oluşacak Çöken Toz Emisyonlarının Kümülatif Değerlendirilmesi" ile "Tablo 8.7. Çöken Toz Parametresi Açısından Modelleme Sonucu ile Mevcut Durum Ölçüm Sonuçlarının Kümülatif Değerlendirmesi ve SKHKKY Sınır Değeri İle Karşılaştırılması" başlıklı tabloda birimlerin mg/m2.gün şeklinde olması gerekirken µg/m3 biriminde verilmiş oldukları, Tablo 8.5'de sınır değer de yanlış verildiği" görüşüne ilişkin olarak izah edilmesi gerekir ki;

Bilirkişi değerlendirmesi dikkate alındığında sehven birimlerin raporda farklı verildiği, ancak bu durumun sonucu değiştirmede ve her iki tabloda da sınır değerlerin Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği hükümleri gereğince karşıladığı görülmektedir.

2- KARARDA ve KARARA ESAS ALINAN BİLİRKİŞİ RAPORUNDAKİ MADEN MÜHENDİSLİĞİ DİSİPLİNİ AÇISINDAN YAPILAN DEĞERLENDİRME YÖNÜNDEN :

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevresesehircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

"ÇED Raporu "Ek-12 Hava Kalitesini Değerlendirme Raporu (sayfa 14)'na ilişkin 3. İşletme Aşaması Kütlesel Debi Hesabı" bölümünde yer alan bilgiler konusunda" bildirilen kanaatte de isabet bulunmamaktadır.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

Yine "Ek-12 Hava Kalitesini Değerlendirme Raporu (sayfa 22, 23, 24) Kümülatif Değerlendirme" bölümünde; ... Hava Kirlenmesine Katkı Değerleri (HKKD) eksik hesaplandığı, ... söz konusu ÇED raporunda verilen Toplam Kirlenme Değeri "İnşaat Aşaması" ve "İşletme Aşaması" için eksik hesaplandığı" kanaati de isabetsizdir.

Nitekim faaliyet kapsamında temin edilecek kömür mevcut kışlaköy işletmesinden sağlanacaktır. Bu nedenle ocak hazırlığından dolayı bir toz emisyon oluşumu beklenmemektedir.

Mevcut ocaktan temin edilecek kömür stok sahasından kurulacak yeni üniteye beslenecek olup bu kapsamda kömür stok sahasından kaynaklı oluşacak toz emisyonuna dair değerlendirmeler Nihai ÇED Raporunda;

İşletme aşamasında baca hariç tüm ünitelerden kaynaklı oluşan PM10 emisyonları ve kütlesel debileri Tablo IV.2.5.2'de, AERMOD model girdileri ise Tablo IV.2.5.3'te verilmiştir.

Açık ocak işletmesine dair değerlendirmeler ise alanda yapılan PM10 ve Çöken Toz ölçümleri ile ortaya konmuş ve kümülatif etki değerlendirmesinde bu durumda dikkate alınmıştır.

Bu konuda Nihai ÇED Raporunda;

"2 Ünite ilavesinden kaynaklı oluşacak emisyonların kütlesel debisi ile proje etki alanı içerisinde yer alması da proje alanına uzaklığı ~12 km olan ve Mülga Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 27.03.2020 tarih ve 8331039-220.01-E.77565 sayılı yazısı ile "ÇED Olumlu" kararı verilen halihazırda inşaat/işletme faaliyeti yürütülmeyen "Afşin C Termik Santrali, Açık Kömür İşletmesi ve Düzenli Depolama Alanı Projesi" de modelleme çalışmalarına dahil edilmiş olup ilgili projenin emisyon bilgileri "Afşin C Termik Santrali, Açık Kömür İşletmesi ve Düzenli Depolama Alanı Projesi" Nihai ÇED Raporundan temin edilmiştir.

Bölgedeki diğer endüstriyel faaliyetler (Mevcut A Santrali, B Santrali, Düzenli Depolama Alanı, Maden İşletmeciliği, Dekapaj Depolama vb.) ise mevcut durumun tespitine yönelik alanda gerçekleştirilen hava kalitesi ölçümleri ile belirlenmiş ve yapılan hava kalitesi modellemesi ve kümülatif değerlendirmelerde yer almıştır."

bilgilerine yer verilmiş olup bilirkişi kanaatinde isabet bulunmamaktadır.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"... iki yeni santral ünitesi eklemenin hiçbir kamu yararı olmadığı ve Kışlaköy Sahasında 626 milyon ton kullanılabilir kömür varlığı olmasının mümkün olmadığı" görüşü yönünden izah edilmesi gerekir ki;

Bilirkişinin yaptığı değerlendirmelerdeki;

"...Afşin Elbistan (B) termik santralinin kömür ihtiyacının Çöllolar maden sahasından karşılanması planlanmıştır." ve "...Çöllolar maden sahasında 2011 yılında yaşanan kütle hareketleri sonucu, yakıt ihtiyacının tam olarak karşılanamaması nedeniyle..."

ifadelerinden de anlaşılacağı üzere **B santrali kömür işletme alanı Çöllolar sahasıdır.**

Mevcut ve planlanan A Santrali için kömür ihtiyacı konusunda Nihai ÇED Raporunda;

"Santralde yerli linyit kömürünün kullanılması planlanmakta olup kullanılacak yerli kömür, Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) Genel Müdürlüğü'ne ait 1035318 erişim numaralı maden işletme ruhsatlı sahada yer alan Kışlaköy sektöründen sağlanacaktır."

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

değerlendirmelerine yer verilmiş ve bu kapsamda kömür Kışlaköy sahasından karşılanacak şekilde projelendirilmiştir.

Bu konuda Nihai ÇED Raporunda "Santral için gerekli olan kömür Ek-2.1'de yer alan Devir Protokolü kapsamında EÜAŞ Genel Müdürlüğü'ne ait olan 1954 ruhsat numaralı (Erişim Numarası: 1035318) maden işletme ruhsatlı sahada yer alan Kışlaköy sektöründen açık işletme yöntemi ile çıkarılacak ve kömür konveyör hatlar ile santral alanına taşınacaktır. Kullanılacak kömürün özellikleri Tablo IV.2.2.3.1'de verilmiştir." değerlendirmelerine yer verilmiş ve Tablo IV.2.2.3.1'de Kışlaköy sahasındaki kömür varlığı 626 milyon ton olarak belirtilerek yeterli madenin olduğu ve bu nedenle yer seçiminde de mevcut ünitelere ilave olarak planlandığı tariflenmiştir.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Dolayısıyla ÇED raporunda verilen bu ruhsat bilgisi de doğru değildir." kanaatinde de isabet bulunmamaktadır.

Nihai ÇED Raporu Ek-2.2'de "Ruhsatlar" ve Kahramanmaraş Valiliği Yatırım ve İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından düzenlenen "Madencilik Faaliyetleri" için düzenlenen "İşyeri açma ve Çalışma Ruhsatı"na yer verilmiştir.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Söz konusu ÇED Raporu "Ek-12 Hava Kalitesini Değerlendirme Raporu (sayfa 22, 23, 24) Kümülatif Değerlendirme" bölümünde; Kışlaköy ocağının mevcut 19.584.000 ton/yıl olan kömür üretim kapasitesinin 30.519.000 ton/yıl'a yükseltilmesi zorunluluğunun dikkate alınmadığı için Hava Kirlenmesine Katkı Değerleri (HKKD) eksik hesaplandığı, ÇED raporunda verilen Toplam Kirlenme Değeri "İnşaat Aşaması" ve "İşletme Aşaması" için eksik hesaplandığı" kanaati hususunda izah edilmesi gerekir ki;

Davaya konu faaliyet kapsamında temin edilecek kömür mevcut kışlaköy işletmesinden sağlanacaktır. Bu nedenle ocak hazırlığından dolayı bir toz emisyon oluşumu beklenmemektedir. Mevcut ocaktan temin edilecek kömür stok sahasından kurulacak yeni üniteye beslenecek olup bu kapsamda kömür stok sahasından kaynaklı oluşacak toz emisyonuna dair değerlendirmeler Nihai ÇED Raporunda;

"İşletme aşamasında baca hariç tüm ünitelerden kaynaklı oluşan PM10 emisyonları ve kütleli debileri Tablo IV.2.5.2'de, AERMOD model girdileri ise Tablo IV.2.5.3'te verilmiştir."

şeklinde verilmiştir.

Açık ocak işletmesine dair değerlendirmeler ise alanda yapılan PM10 ve Çöken Toz ölçümleri ile ortaya konmuş ve kümülatif etki değerlendirmesinde bu durumda dikkate alınmıştır. Bu konuda Nihai ÇED Raporunda;

"2 Ünite ilavesinden kaynaklı oluşacak emisyonların kütleli debisi ile proje etki alanı içerisinde yer alması da proje alanına uzaklığı ~12 km olan ve Mülga Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 27.03.2020 tarih ve 8331039-220.01-E.77565 sayılı yazısı ile "ÇED Olumlu" kararı verilen halihazırda inşaat/işletme faaliyeti yürütülmeyen "Afşin C Termik Santrali, Açık Kömür İşletmesi ve Düzenli Depolama Alanı Projesi" de modelleme çalışmalarına dahil edilmiş olup ilgili projenin emisyon bilgileri "Afşin C Termik Santrali, Açık Kömür İşletmesi ve Düzenli Depolama Alanı Projesi" Nihai ÇED Raporundan temin edilmiştir.

Bölgedeki diğer endüstriyel faaliyetler (Mevcut A Santrali, B Santrali, Düzenli Depolama Alanı, Maden İşletmeciliği, Dekapaj Depolama vb.) ise mevcut durumun tespitine yönelik alanda gerçekleştirilen hava kalitesi ölçümleri ile belirlenmiş ve yapılan hava kalitesi modellemesi ve kümülatif değerlendirmelerde yer almıştır."

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

bilgilerine yer verilmiş olup bu durumun olsa olsa karara esas alınan bilirkişinin kanaate varmadan önce Nihai ÇED Raporunu incelenmediğini gösterdiği düşünülmektedir.

3- KARARA ESAS ALINAN BİLİRKİŞİ KÖK RAPORUNDAKİ JEOLojİ VE HİDROJEOLojİ MÜHENDİSLİĞİ DİSİPLİNİ AÇISINDAN BİLDİRİLEN ALEYHE GÖRÜŞ HUSUSUNDA :

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"Dava Konusu olan "Afşin Elbistan A termik Santrali 5. ve 6. Ünite İlave Projesi" kapsamında inşa edilecek olan tüm üniteler için projeye özel her hangi bir Zemin Etüd çalışmasının yapılmadığı ve tüm üniteler için ayrı ayrı taşıma gücü, emniyet gerilmesi, oturma hesaplarının yapılmadığının anlaşıldığı" düşüncesi hususunda izah edilmesi gerekir ki;

Davaya konu projenin ÇED başvuru sürecinde yürürlükte olan 22.07.2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği'nin 6. maddesinin birinci fıkrasında;

"Bu Yönetmelik kapsamındaki bir projeyi gerçekleştirmeyi planlayan gerçek veya tüzel kişiler; Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeleri için; ÇED Başvuru Dosyasını ve ÇED Raporunu, Çevresel Etkileri Ön İnceleme ve Değerlendirmeye Tabi Projeleri için de Proje Tanıtım Dosyasını, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara hazırlatmak, ilgili makama sunulmasını sağlamak ve proje kapsamında verdikleri taahhütlere uymakla yükümlüdürler." düzenlemesine,

Üçüncü fıkrasında;

"Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Ancak bu durum söz konusu teşvik, onay, izin ve ruhsat süreçlerine başvurulmasına engel teşkil etmez" düzenlemesine yer verilmiş olup;

Bu bağlamda ÇED Yönetmeliği ilgili maddeleri çok açık olarak belirttiği üzere yatırımcılar tarafından, gerçekleştirilmesi planlanan projelerde ÇED kararı alınmadan bu kapsamdaki projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilmesi,

Proje için yatırıma başlanması, ihale edilmesi yasal olarak **mümkün değildir.**

Diğer mevzuatlar çerçevesinde projenin özelliği, konusu ve proje alanının özellikleri çerçevesinde alınması gereken izinler ÇED kararı sonrasında kurumlar nezdinde yürütülecek iş/işlemlere konu edilmekte olup söz konusu işlemlerin yürütülmesi hususunda ve mevzuata uygun olarak yürütülmesi hususunda proje sahibince verilen taahhütler Nihai ÇED Raporunda yer almaktadır.

4- KARARA ESAS ALINAN BİLİRKİŞİ KÖK RAPORUNDAKİ HALK SAĞLIĞI UZMANLIK ALANI YÖNÜNDEN BİLDİRİLEN GÖRÜŞ HUSUSUNDA :

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Nihai ÇED Raporunda sağlık müdürlüğünün 500 metre önerisine rağmen 25-30 m sağlık koruma bandı mesafesi belirlendiği, bu mesafenin hangi kriterlere göre belirlendiğinin açık olmadığı, raporun, çocuklar, yaşlılar, kronik hastalar gibi hassas gruplara özgü bir sağlık etki analizi sunmadığı" görüşlerine ilişkin olarak izah edilmesi gerekir ki;

Dava konusu projeye dayanak Nihai ÇED Raporunda yer alan;

"Yatırımcı firmaya ait mevcut A termik santrali ile aynı ruhsat sahası içerisinde tesis edilmesi planlanan proje sahası için yapılan kümülatif değerlendirmeler, toz ve gürültü modelleme sonuçları, karayolu kamulaştırma sınırları dikkate alınarak; proje alanının batı tarafında 25 m, kuzey tarafında B

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevresesehircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

santrali konveyör hattı olması nedeniyle 30 m, güney yönünde kamulaştırma alanı bulunması nedeniyle yine 30 m sağlık koruma bandı mesafesi belirlenmiştir. Ruhsat aşamasında komisyon tarafından nihai olarak belirlenecek ve onaylanacak sağlık koruma bandı imar planlarına çekme mesafesi olarak da işlenecek ve bu mesafeler Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından korunacaktır."

yönündeki değerlendirmesinden;

Sağlık koruma bandının, yapılan kümülatif değerlendirmeler, toz ve gürültü modelleme sonuçları, karayolu kamulaştırma sınırları dikkate alınarak belirlendiği açıkça izah edilmiş olup bilirkişinin bahse konu tereddütü ÇED Raporunu incelemeyeceğini düşündürmektedir.

Aynı çerçevede projenin ruhsat aşamasında sağlık koruma bandı mesafesinin netlik kazanacağı ve mesafelerin korunacağı bilgisine yer verilmiştir.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"....6331 sayılı kanun ve bu bağlamda çıkmış yönetmeliklerin dikkate alınmadığı" görüşüne ilişkin olarak izah edilmesi gerekir ki;

Dava konusu işleme dayanak Nihai ÇED Raporunda konuya ilişkin olarak;

Çalışanların 6331 sayılı "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu"nda belirtilen koruyucu donanımlar ile çalışmasının sağlanacağı açıkça yer almakta olup bilirkişinin endişesi anlaşılamamıştır.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Olası kül barajı taşması, baca filtresi arızası, yangın, patlama gibi senaryolara karşı acil eylem planı bölgedeki hastanelerle koordineli afet planı oluşturulmadığının görüldüğü" görüşüne ilişkin olarak izah edilmesi gerekir ki;

Dava konusu projeye ilişkin Nihai ÇED Raporunun **"Proje ünitelerinde üretim sırasında kullanılacak tehlikeli, toksik, parlayıcı ve patlayıcı maddeler, taşınımları ve depolanmaları, hangi amaçlar için kullanılacakları, kullanımları sırasında meydana gelebilecek tehlikeler ve alınabilecek önlemler"** başlıklı bölümünde;

"Afşin Elbistan A Termik Santrali V. ve VI. Ünite İlavesi Projesi'nin işletme aşamasında kullanılacak en önemli maddeler arasında parlayıcı ve patlayıcı özellik gösteren kömür ve doğalgazdır.

Termik santral ile ilgili kimyasallar, yakma proseslerinde ve su arıtım sisteminde kullanılan kimyasalları, yağları ve çözücülerini içermekte olup, kullanılacak kimyasalların kullanım riskleri ve alınacak önlemleri ile ilgili bilgiler Tablo IV.2.19.1.'de verilmiştir. Söz konusu kimyasal maddeler, santral sahasına yerinde teslim olarak kamyonlarla taşınacak ve tecrübeli personel tarafından kullanılacaktır.

Patlayıcı maddenin kullanılması, korunması, taşınması konuları; 'Tekel dışı bırakılan patlayıcı maddelerle av malzemesi ve benzerlerinin üretimi, ithali, taşınması saklanması, depolanması, satışı, kullanılması, yok edilmesi, denetlenmesi usul ve esasları'na ilişkin 29 Eylül 1987 tarih ve 19589 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 87/12028 karar sayılı tüzüğe uygun olarak yapılacaktır."

bilgi ve değerlendirmelerine yer verilmiş olup bilirkişi görüşüne itibar edilmesi olanaksız iken itirazlar dikkate alınmadan kurulan karar son derece isabetsizdir.

Yine oluşacak proses atıkları ile ilgili olarak Nihai ÇED Raporunda;

"Termik santralda kömürün yanması sonucu uçucu ve dip külü olmak üzere 2 farklı ve yıllık toplamda 2.187.000 ton kül atığı meydana gelecektir. İşletme süresince kömürün kazanda yanması sonucu oluşan 2.187.000 ton/yıl külün yaklaşık % 80'i uçucu kül, % 20'i ise yatak külü (cüruf)'dür. Bunun yanı sıra santralde kömürün yakılması işlemi sonucunda oluşan SO₂ gazının tutulması amacıyla

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

planlanan BGD Ünitelerinde baca gazının kireçtaşı solüsyonu ile karışımı sonucu alçıtaşı ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) meydana gelecektir.

Santralde kömürün yakılması sonucu ortaya çıkacak atıklar (kül ve cüruflar), 02.04.2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Atık Yönetimi Yönetmeliği Ek-4 Atık Listesi, 10 (Isıl İşlemlerden Kaynaklanan Atıklar), 10 01 (Enerji Santrallerinden ve Diğer Yakma Tesislerinden Kaynaklanan Atıklar), 10 01 01 (dip külü, cüruf ve kazan tozu), 10 0 02 uçucu kömür külü, 10 01 05 baca gazı kükürt giderme işleminden (desülfirizasyon) çıkan kalsiyum bazlı katı atıklar kategorisine girmekte olup bu tip atıklar mevzuatımızda hali hazırda tehlikesiz atık olarak belirlenmiştir. Analiz raporları ekte yer almaktadır

Planlanan termik santralin işletiminden dolayı açığa çıkacak olan bu özel atıklar "Atıktan Türetilmiş Yakıt, Ek Yakıt ve Alternatif Hammadde Tebliği" içerisinde alternatif hammadde sınıfında yer almaktadır.

Ayrıca, yakma sonucu açığa uçucu kül için; Atık Yönetimi Yönetmeliği Madde 19 kapsamında;

a) Üretim prosesinin ayrılmaz bir parçası olarak üretiliyor ve kapasite raporunda ürün/yan ürün olarak yer alıyor ise,

b) Gelecekte kullanımına yönelik talep sürekli ise,

c) Doğrudan bir proseste kullanılabiliyor ve üretildiği yerde fiziksel işlemler hariç olmak üzere başka işlemlerden geçmiyor ise,

ç) İkame edeceği maddenin standartlarına uygunluğunun ya da hammadde olarak kullanılması durumunda nihai ürünün ürün standardını bozmadığının belgelenmesi halinde,

d) Kullanımında çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek tedbirler alınıyor ise, atık olarak addedilmeyerek,

yan ürün olarak kabul edilecektir." bilgileri yer almaktadır.

Yine ÇED Raporunda;

"Satışın gerçekleşmediği durumlarda ise mevcut işletme santrali kapsamında planlanan ve yürürlükte yer alan ÇED Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde ÇED süreci yürütülerek Mülga Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 25.04.2019 tarih ve 5481 karar numaralı yazısı "ÇED Olumlu" kararı verilmiş olan II. Sınıf Düzenli Depolama sahasında depolanarak bertaraf edilecektir (Bkz. Ek-2.4). Söz konusu kararın Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. adına da geçerli olduğuna dair Kahramanmaraş Valiliği Çevre, Şehircilik İl Müdürlüğü'nün 26.12.2023 tarih ve 8338384 sayılı yazısı bulunmaktadır (Bkz. Ek-2.4)."

değerlendirmesiyle atıkların ilk etapta satışı sağlanacak olup bunun mümkün olmaması halinde ise ayrıca bir ÇED sürecine konu olan ve diğer bir ÇED Olumlu kararı alınan "II. Sınıf Düzenli Depolama Tesisi"ne nakli sağlanacaktır.

--Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Çevrede ikamet eden halkın sağlığı ile ilgili bir tespitte bulunulmadığı, sadece mevcut sağlık tesisleri ve sayılarının belirtildiği, bu konuda raporda bölgede yaşayan halk ile ilgili olarak santralden kaynaklı kirleticilerin oluşturabileceği solunum sistemi, kalp-damar, kanser vb. hastalıklar açısından mevcut durum tespiti yapılması gerektiği, uzun vadede bu hastalıkların sıklığındaki değişimleri için epidemiyolojik araştırmaların yapılması ve değişimlerin değerlendirilmesi gerektiği" görüşü hususunda;

Dava konusu projeye ilişkin Nihai ÇED Raporunda bahse konu hususta; insan ve ekosistemin korunması dikkate alınarak proje kapsamında tüm çevresel değerlendirmeler yapılmış ve bu çalışmalara ÇED Raporu Bölüm IV'te verilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Şule ERKAN

Avukat

Telefon No: (312) 410 26 89

Projede ayrıca baca gazı arıtım teknolojileri ile birlikte emisyonlar için SKHKKY'nde yer alan sınır değerlerin sağlanacağı hususu proje sahibinin taahhütleri arasında yer almakta olup böylece gerekli önlemlerin alınacağı açıktır.

--Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Ölçümlerin kısa dönemli (yaz/kış) yapıldığı, uzun dönem kronik maruziyetin yeterince ele alınmadığının görüldüğü",

"...Kümülatif etkilerin (mevcut 4 ünite + yeni 2 ünite + bölgedeki diğer tesisler) halk sağlığı açısından kritik önemde iken raporda bunun yüzeysel değerlendirildiği" görüşlerinde de isabet bulunmamaktadır.

Projeye ilişkin olarak planlanan iki üniteye ilave olarak mevcut ve halihazırda planlama aşamasındaki diğer tesislere ilişkin kümülatif değerlendirme ÇED sürecinde yapılmış ve bu husustaki bilgilere Nihai ÇED Raporunda yer verilmiştir.

Bahse konu çalışmalarda yapılan ölçümler ise kış ve yaz aylarını temsil edecek şekilde 2022 yılı Ağustos-Eylül ve Kasım-Aralık aylarında gerçekleştirilmiştir. Nihai ÇED Raporunda konuya ilişkin olarak;

"Tesis etki alanında Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kriterlerine göre kirlilik konsantrasyonunun yüksek olduğu lokasyonlarda mevcut kirlilik yükünü tespit etmek amacıyla yaz ve kış olmak üzere iki dönemi temsil edecek şekilde (2022 yılı Ağustos-Eylül ve Kasım-Aralık) PM10, SO2, NO2, HF, HCl ve Çöken toz ölçümleri gerçekleştirilmiştir.

Ölçüm noktaları hava kalitesi modelleme çalışmasında alıcı noktalar olarak işlenmiş ve planlanan faaliyetin getireceği kirlilik yükü belirlenmiştir. Mevcut durum kirlilik yükü ile planlanan faaliyetin getireceği kirlilik yükü kümülatif değerlendirilerek Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği sınır değeri ile karşılaştırılmıştır."

bilgilerine yer verildiği görülmektedir.

5- KARARA ESAS ALINAN BİLİRKİŞİ KÖK RAPORUNDAKİ ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ UZMANLIK ALANI YÖNÜNDEN YAPILAN DEĞERLENDİRME HUSUSUNDA :

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Projenin yer seçimi ve alternatifinin, tamamen ticari açıdan belirlenen kriterlere (kömür ve kireç taşı nakliyesi/temini, kullanılacak yakıt, trafik, çevresel faktör vb) göre değerlendirildiği, gerek ekonomik gerek çevresel nedenlerle sahaya yakınlığının öneminin vurgulandığı, ancak yer seçimi ve yer alternatifi için toprak kalitesi ve Arazi Kullanım Kabiliyet (AKK) sınıfı ile ilgili bir hususa değinilmediği" görüşlerine ilişkin olarak izah edilmesi gerekir ki;

Dava konusu işleme dayanak Nihai ÇED Raporunda konu ile ilgili olarak;

"Proje kapsamında kurulacak ünitelerin tamamı mevcut kamulaştırma çalışmalarının tamamlandığı sahada kurulacak olup ilave bir alan kullanımı olmayacaktır." ve "Kahramanmaraş ili, Afşin ilçesi, sınırları içerisinde yapılması planlanan V. ve VI. Ünite İlavesi projesi kapsamında tesis edilecek enerji santrali mevcut santrallere bitişik şekilde planlanmakta olup bu kapsamda söz konusu alanların tamamı kamulaştırılmıştır."

bilgilerine yer verilmiş olup bu kapsamda ilave olarak özel mülkiyete konu bir alana ihtiyaç duyulmayacak olması da yer seçiminde önemli etkenlerden birisidir.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

"...davaya konu olan ve yapılması planlanan V. ve VI. ünitelerin tarım arazilerine mesafesinin sadece bir adet tarla referans alınarak 86 m olarak belirtildiği, bu ifade ile çevrede başka tarım arazisi yokmuş algısının oluşabileceği" görüşü hususunda;

Bilirkişinin görüşüne konu olan "86 m" proje sahasına sınırdaki en yakın tarım alanına olan mesafedir.

Diğer taraftan projenin planlandığı alanların tamamı, Bakanlar Kurulu'nun 04.12.2017 tarihli ve 2017/11414 sayılı kararı ile büyük ova ilan edilen Afşin ve Elbistan ovaları dışında yer almaktadır.

Konuya dair Nihai ÇED Raporunda;

"Proje sahasına en yakın büyük ova Elbistan Ovası olup proje alanına mesafesi yaklaşık 426 m'dir. Proje Alanı ile Elbistan Ovasının uydu görüntüsü üzerinde gösterimi Şekil III.2.11.1'de yer almaktadır. Projenin inşaat ve işletme aşamasında tarım alanlarına olabilecek etkileri için gerekli önlemler yatırımcı firma tarafından alınacaktır." bilgisine yer verilmiştir.

Söz konusu proje alanı ile ilgili olarak;

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun Uygulama Talimatı'nın 4. maddesinin ikinci fıkrasındaki;

"Tarım arazilerinin tarım dışı amaçlı kullanımı kapsamında yapılan müracaatlar, plan yapma yetkisine sahip kamu kurum ve kuruluşları veya EPDK aracılığıyla yapılacaktır."

hükmü gereğince ÇED sahası içerisinde yer alan ve tarım dışı amaçlı kullanılacak tarım parsellerinin ilçe, mahalle, ada ve parsel numaraları belirtilerek tarım dışı kullanım için Toprak Koruma Projesi hazırlanacak olup Kahramanmaraş Valiliği İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve/veya Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan gerekli izinler "ÇED Olumlu" kararını müteakiben proje sahibince ayrıca alınacaktır.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...bu bölümde tarım arazilerine zarar vereceği düşünülen etmenlerin ve bunun engellenmesi için alınacak tüm tedbirlerin neler olduğunun, tarım arazilerine olası zararların nasıl önleneceğinin açıklanmadığı" görüşüne ilişkin olarak;

Dava konusu projeye ilişkin Nihai ÇED Raporunda konuya ilişkin herhangi bir eksiklik bulunmamakta olup;

Nihai ÇED Raporunda;

"Kazı ve dolgu işlemlerinde malzemenin alınması-taşınmasında oluşacak toz emisyonunu minimuma indirmek için, emisyon kaynağında, savurma yapmadan doldurma ve boşaltma işlemlerinin yapılması, yolların ıslah edilmesi, malzeme taşınması sırasında araçların üzerinin branda ile kapatılması ve malzemenin üst kısmının %10 nemde tutulması gibi önlemler alınacaktır. Ayrıca proje kapsamında malzemelerin taşınması esnasında yollarda tozun indirgenmesi amacıyla gerektiğinde arazöz ile yolların sulanması sağlanacaktır."

...

Projenin inşaat aşamasında açığa çıkacak atıklar hiçbir şekilde tarım arazilerine, dere yataklarına, su kaynaklarına ve herhangi bir alıcı ortama verilmeyecek, gerekli tüm tedbirler Mevzuat çerçevesinde alınacaktır." bilgilerine yer verildiği görülmektedir.

--Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"... ayrı toplanan bitkisel toprak derinliğinin tespiti (kaç cm derinlikte bitkisel toprağın sıyrılacağı) için nasıl bir çalışma ya da yöntemin uygulanacağı belirtilmediği" görüşüne ilişkin olarak izah edilmesi gerekir ki;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevresesehircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

Bilirkişinin bahsettiği konuda Nihai ÇED Raporunda daha önceki dönemde yürütülen Toprak Koruma Projesi kaynak olarak alınmış ve bitkisel toprak kalınlığı 0,7 m olarak dikkate alınmıştır. Bu bilgi ve incelemeler ÇED Raporunda;

"99.772 m2'lik ilave ünite alanın tamamında çalışma yapılmayacaktır. Ancak kötü durum senaryosu dikkate alınarak alanı tamamında ve aynı anda (bitkisel toprak sıyırma ve kazı çalışmasının) çalışma yürütüleceği durum dikkate alınmıştır. Bitkisel toprak kalınlığı 0,7 m, kazı derinliği ise 1,3 alınmıştır." şeklinde yer almıştır.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Bu şekilde sıyırılacak ve korunacak bitkisel toprak için tek bir derinlik belirlendiğinde hatalı sıyırmalar ortaya çıkacağı, nitekim, bitkisel toprak derinliğinin 70 cm den daha az olduğu alanlarda gereksiz yere emek ve masraf yapılarak, bitkisel toprak değeri olmayan ana materyale ait toprak katıda sıyırılacağı" görüşü hususunda izah edilmesi gerekir ki;

Proje alanının bulunduğu bölgede Nisan 2008 tarihinde yapılan Toprak Koruma Projesinde belirlenen çalışmaya ait sonuçla bitkisel toprak kalınlığı 0,7 m olarak belirlenmiştir. Ancak bölgede yer yer bitkisel toprak tabakası değişmekle birlikte çevresel etkilerin en kötü durum senaryosuna göre yapılan değerlendirme çerçevesinde maksimum derinlik üzerinden gidilmiş ve bu kapsamda emisyon hesaplamaları yapılmış ve kümülatif etkiler değerlendirilmiştir. Uygulamada daha düşük olan yerlerde elbetteki mevcut tabakaya göre sıyırım sağlanacağı ve daha fazla sıyırım yapılmayacağı işin tabiatı yönünden son derece sarihtir.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...davaya konu ÇED raporunda yer alan bazı bilgilerin tekrar edildiği" görüşü bakımından izah edilmesi gerekir ki;

Nihai ÇED Raporu, Bakanlığımızca verilen "ÇED Raporu Özel Formatı" kapsamında hazırlanmakta olup İnceleme Değerlendirme Komisyonunun her bir komisyon üyesi görüşlerine göre format başlıkları oluşturulmaktadır. Bu çerçevede ilgili başlık altında talebe uygun olarak tekrarlar olabilmektedir.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Bu bacalardan A santralinde (davaya konu V. ve VI. ünite kapasite artışı talep edilen alanın içerisinde olduğu santral) 4 bacanın da aynı anda faaliyette olduğu belirtilen hiçbir tarih aralığında görülmediği, 2017, 2018 ve 2020 yıllarındaki tarihlerde 4 bacanın 4ünün de pasif olduğu tespit edilmiştir. 2008'de 2 bacanın, 2010, 2013 ve 2024 yıllarındaki tarihlerde de sadece 1 bacanın aktif olduğunun görüldüğü" görüşlerine ilişkin olarak;

Dava konusu işleme dayanak Nihai ÇED Raporunda konuya ilişkin olarak;

"Bölgedeki diğer endüstriyel faaliyetler (Mevcut A Santrali, B Santrali, Düzenli Depolama Alanı, Maden İşletmeciliği, Dekapaj Depolama vb.) ise mevcut durumun tespitine yönelik alanda gerçekleştirilen hava kalitesi ölçümleri ile belirlenmiş ve yapılan hava kalitesi modellemesi ve kümülatif değerlendirmelerde yer almıştır."

değerlendirmeleri ile model çalışmasında mevcut A santralinin de dikkate alındığı açıkça tespit edilmektedir.

6- KARARA ESAS ALINAN BİLİRKİŞİ KÖK RAPORUNDAKİ ORMAN MÜHENDİSLİĞİ VE EKOLOJİ UZMANLIK ALANI AÇISINDAN YAPILAN DEĞERLENDİRME HUSUSUNDA :

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevresesehircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...Orman Mühendisi ve Ekoloji Uzmanlık Alanı kapsamında "1984 yılından buyana çalışan tesisin, yaklaşık 40 yıllık bir sürede meydana getirdiği olumsuzlukların gözlenebildiği, bu durumun bir anlamda az bulunur bir gözlem ve bilgi birikimi yaratmış olması da göz önüne alındığında, yeni yapılacak ünitenin çevresel etkileri olumsuz yönde artacağı da göz ardı edilemeyecektir. Daha açık bir ifade ile, yörede görülen ekolojik dengenin bozulmuş haldeki durumu gelecekteki ekolojik kayıpların neler olabileceğinin bir göstergesi olarak değerlendirilebileceği kanaatine varıldığı,

Bu nedenler göz önüne alınarak kurulması planlanan yeni ünitenin ÇED raporunun olumlu görülemeyeceği" değerlendirmeleri yönünden izah edilmesi gerekir ki;

Projenin planlandığı alanların tamamı Bakanlar Kurulu'nun 04.12.2017 tarihli ve 2017/11414 sayılı kararı ile "büyük ova" ilan edilen "Afşin ve Elbistan ovaları" dışında yer almaktadır.

Konuya dair Nihai ÇED Raporunda;

"Proje sahasına en yakın büyük ova Elbistan Ovası olup proje alanına mesafesi yaklaşık 426 m'dir. Proje Alanı ile Elbistan Ovasının uydu görüntüsü üzerinde gösterimi Şekil III.2.11.1'de yer almaktadır. Projenin inşaat ve işletme aşamasında tarım alanlarına olabilecek etkileri için gerekli önlemler yatırımcı firma tarafından alınacaktır." bilgisine yer verilmiştir.

Yine Nihai ÇED Raporunda;

İnsan ve ekosistemin korunması dikkate alınarak proje kapsamında tüm çevresel değerlendirmeler yapılmış olup bu bilgilere ÇED Raporu Bölüm IV'te yer verilmiştir.

Ayrıca baca gazı arıtım teknolojileri ile birlikte emisyonlar için SKHKKY'nde yer alan sınır değerlerin sağlanacağı ve gerekli önlemlerin alınacağı proje sahibince taahhüt altına alınmıştır.

7- KARARA ESAS ALINAN BİLİRKİŞİ KÖK RAPORUNDAKİ SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL ETKİ KONULARI YÖNÜNDEN YAPILAN DEĞERLENDİRME HUSUSUNDA :

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"... sahadan elde edilen veriler, halkın sosyal endişelerinin raporda yeterince yer almadığı ve ÇED raporundaki sosyal fayda beyanlarının sahadaki gerçeklikle örtüşmediği" görüşü hususunda;

ÇED sürecinde halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere Kahramanmaraş Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün de talep ve görüşleri doğrultusunda 27.04.2022 tarihinde saat 14.00'da Kahramanmaraş ili, Afşin ilçesi, Yeşilyurt Mahallesi, Belediye Caddesi, No:4 adresinde bulunan Afşin Belediyesi Düğün ve Konferans Salonunda Halkın Katılımı Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Toplantıya katılanların soru ve görüşleri ile rapor içerisinde ilgili bölümler kapsamında verilen cevaplar Nihai ÇED Raporu Tablo V.1.1'de ve ilgili diğer başlıklar altında detaylı bir şekilde verilmiştir.

Ayrıca Söz konusu planlanan projenin, özellikle etki alanı içerisinde bulunan yerleşkelerde yaşayan yöre halkını nasıl etkileyeceği, yöre halkının yatırımcı firmadan proje hakkındaki beklentileri, projenin yöre halkına sağlayabileceği imkanları (istihdam vb.) ve projenin inşaat ve işletme aşamasında yöre halkına istenilen bilgilerin hangi kanallarla ve ne şekilde sunulabileceğine ilişkin olarak Sosyolog tarafından proje sahasında ve çevresinde etüt çalışmaları gerçekleştirilmiş ve yöre halkı ile birebir görüşmeler ve anketler yapılmıştır. Edinilen bu veriler ile hazırlanan Sosyal Etki Değerlendirme Raporu Nihai ÇED Raporu Ek-10'da verilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"....Yöre halkının önemli bir kısmı geçimini tarım, hayvancılık ve küçük ölçekli ticaret faaliyetlerinden sağladığı, proje sahasının tarım arazisi vasfında olması, bu faaliyetlerin doğrudan etkilenmesine neden olacağı kanısının hâkim olduğu, görüşülen bazı çiftçiler, üretim arazilerinin ya tamamen kaybedileceğini ya da ulaşım ve sulama olanaklarının zorlaşacağını düşündüğü" görüşüne ilişkin olarak izah edilmesi gerekir ki;

Dava konusu projeye ilişkin Nihai ÇED Raporunda konu ile ilgili olarak;

"Proje kapsamında kurulacak ünitelerin tamamı mevcut kamulaştırma çalışmalarının tamamlandığı sahada kurulacak olup ilave bir alan kullanımı olmayacaktır." ve "Kahramanmaraş ili, Afşin ilçesi, sınırları içerisinde yapılması planlanan V. ve VI. Ünite İlavesi projesi kapsamında tesis edilecek enerji santrali mevcut santrallere bitişik şekilde planlanmakta olup bu kapsamda söz konusu alanların tamamı kamulaştırılmıştır."

değerlendirmesine yer verilmiş olup proje için ilave bir özel mülkiyete konu alan kullanılmayacaktır.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...İlgili projenin ÇED raporunda belirtilen bölgeden istihdam sağlanacağı yönündeki beyanların halk arasında yüksek beklenti oluşturduğu, ancak yerel halk, işçi alımlarının şeffaf yürütülmeyeceği ve işe alımlarının çoğunlukla bölge dışından karşılanacağı kaygısını yaşadığı" görüşü hususunda;

Bahse konu görüş subjektif mahiyette olup herhangi bir objektif bilgiye veya veriye dayanmamaktadır.

Planlanan proje kapsamında inşaat aşamasında 3.500 kişinin, işletme aşamasında ise 800 kişinin çalışması öngörülmektedir.

Çalışacak inşaat personeli ile daimi personellerin istihdamının, mümkün olduğunca yöredeki insanlar içinden gerçekleştirileceği; işletme süresinin de 35 yıl olarak tasarlandığı dikkate alındığında, yöre ekonomisi için bir katkı olarak görülmesi uygun olur.

Nihai ÇED Raporunda;

"İşletme için gerekli mühendis, teknisyen ve makine operatörleri gibi teknik personel ve vasıfsız işçiler bölgeden temin edilmeye özen gösterileceğinden; bölgede bir istihdam imkanı sağlanmış olacaktır. Ayrıca proje kapsamında kullanılacak inşaat malzemeleri, ekipmanlar, vb. teçhizatların bölgeden temin edilmesine özen gösterilecektir. Dolayısıyla projeden; inşaat malzemelerini temin edip satan firmalar, makine-ekipman satan ve kiralayan firmalar, bu ekipmanlara bakım yapan firmalar, gıda sektörü, vb. sektörlerin olumlu yönde etkilenmesi ve proje süresince bölge ekonomisinde bir canlılık olması beklenmektedir." bilgilerine yer verilmiştir.

-- Karara esas alınan bilirkişi kök raporundaki;

"...ÇED raporunun sosyal yönlü değerlendirme içeriğinin yetersiz olduğu ve halkın katılımının yeterince ve kapsayıcı bir şekilde sağlanmaksızın hazırlanmış olduğu, ...yerel toplumsal bağlam dikkate alınarak düzenlenmesi ve kapsayıcılığının artırılması gerektiği" görüşü hususunda;

Yukarıda da izah edildiği üzere;

ÇED Yönetmeliği gereğince halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere 27.04.2022 tarihinde saat 14.00'da Kahramanmaraş ili, Afşin ilçesi, Yeşilyurt Mahallesi, Belediye Caddesi, No:4 adresinde bulunan Halkın Katılımı Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

Toplantıya katılanların soru ve görüşleri ile rapor içerisinde ilgili bölümler kapsamında verilen cevaplar Nihai ÇED Raporu Tablo V.1.1'de ve ilgili diğer başlıklar altında detaylı bir şekilde verilmiştir.

Ayrıca Söz konusu planlanan projenin, özellikle etki alanı içerisinde bulunan yerleşkelerde yaşayan yöre halkını nasıl etkileyeceği, yöre halkının yatırımcı firmadan proje hakkındaki beklentileri, projenin yöre halkına sağlayabileceği imkanları (istihdam vb.) ve projenin inşaat ve işletme aşamasında yöre halkına istenilen bilgilerin hangi kanallarla ve ne şekilde sunulabileceğine ilişkin olarak sosyolog tarafından proje sahasında ve çevresinde etüt çalışmaları gerçekleştirilmiş ve yöre halkı ile birebir görüşmeler ve anketler yapılmış ve elde edilen bu veriler ile hazırlanan Sosyal Etki Değerlendirme Nihai ÇED Raporu Ek-10'da yer verilmiştir.

8- KARARA ESAS ALINAN BİLİRKİŞİ KÖK RAPORUNDAKİ BİYOLOJİ UZMANLIK ALANI YÖNÜNDEN YAPILAN DEĞERLENDİRME HUSUSUNDA :

Temyize konu kararda da vurgulandığı üzere karara esas alınan bilirkişi kök raporunda anılan uzmanlık alanı bakımından Nihai ÇED Raporundaki çalışmalar yeterli görülmüş olup;

Yine de anılan bilirkişinin görüşünde vurgulanan "işletmelerin ticari gübre kullanımı"na yönelik olarak izah edilmesi gerekir ki;

Bahse konu başlık altında Kahramanmaraş iline dair genel değerlendirmelere yer verilmiş olduğu görülmekle bu değerlendirmenin proje ve işletmeye yönelik bir değerlendirme içermediği açıktır.

II- BİLİRKİŞİ KÖK RAPORUNA İLİŞKİN İTİRAZLAR SONRASINDA USULEN BİR BİLİRKİŞİ EK RAPORU DÜZENLENMİŞ İSE DE ANILAN VE KARARA ESAS TEŞKİL EDEN EK RAPORDA İTİRAZLARIMIZ KARŞILANMAMIŞTIR.

Karara esas alınan ek rapora ilişkin 06.04.2026 tarihli dilekçemizle sunulan beyan ve itirazlarımızda da izah edildiği üzere, bilimsel olarak yeterli gerekçeler içermeyen görüşleri havi kök rapordaki hususların tekrarı mahiyetindeki ek raporun da karara esas alınmış olması hukuka aykırıdır. Nitekim bilirkişi ek raporunda tarafların itirazlarının tamamının incelenip ve bilimsel olarak karşılanması gerektiği izahtan varestedir.

III- DİĞER TARAFTAN DAVA KONUSU İŞLEM HUSUSUNDA YENİDEN VURGULANMASI GEREKİR Kİ;

Davaya konu "Afşin Elbistan A Termik Santrali V. ve VI. Ünite İlavesi" projesinin, kamunun üzerindeki yatırım yükünü azaltmaya, enerji arz güvenliğini gerçekleştirmeyi sağlayacak bir işletme olduğunun göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Ekonomik, çevreci ve güvenli kaynaklardan enerji temin etmek; artan enerji talebini karşılayacak şekilde yatırımları teşvik etmeyi hedeflenen enerji politikalarının, sürdürülebilir kalkınma anlayışı içerisinde, çevre-enerji ilişkisinde iyi bir koruma-kullanma dengesinin kurulmasıyla gerçekleşir. Bu denge de çevresel etki değerlendirmesi sürecinde yer alan idari ve teknik usul ve esasları düzenleyen yönetmeliklerin uygulanmasıyla sağlanmaktadır. Söz konusu projenin çevreye olabilecek olumsuz etkileri de alınacak önlemlerle birlikte ÇED sürecinde detaylı olarak irdelenmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

Bilindiği üzere, Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde yapılması icap eden iş ve işlemleri belirleyen hukuksal düzenleme, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği olup dava konusu işlem, mezkûr yönetmeliğin hükümlerine uygun olarak tesis edilmiştir.

ÇED süreci Bakanlığımızın yetki ve sorumluluğunda bulunmakla birlikte ilgili kurum kuruluşların ve projenin kurulacağı alanda yaşayan halkın görüşleri de süreç içerisinde gerek Bakanlığımızca gerekse İnceleme ve Değerlendirme Komisyon üyeleri tarafından değerlendirmeye alınmış ve verilen kararlarda bahse konu görüşler de değerlendirilmiştir.

Yeniden altı çizilmelidir ki;

Projenin konusu, türü ve proje için belirlenen yerin özellikleri dikkate alınarak, projeye ait dosyanın, proje kapsamında hazırlanacak olan her türlü bilgi ve dokümanın incelenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla; ÇED Başvuru Dosyasındaki bilgiler de göz önünde bulundurularak;

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Elektrik Üretim Anonim Şirket Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü), Tarım ve Orman Bakanlığı (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Doğa Koruma ve illi Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü), Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı arayolları Genel Müdürlüğü), Kültür ve Turizm Bakanlığı (Gaziantep Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü), Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü (Sıfır Atık Uygulamaları Dairesi Başkanlığı, Su ve Toprak Yönetimi Dairesi Başkanlığı, Hava Yönetimi Dairesi Başkanlığı)) Kahramanmaraş Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı), Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Afşin Belediye Başkanlığı,

temsilcilerinden müteşekkil 22 kurumun yer aldığı İnceleme Değerlendirme Komisyonu üyeleri kurumsal mevzuatlara yönelik değerlendirmeleri ile süreçte yer almıştır.

Bu kapsamda ÇED süreci, 2872 sayılı Çevre Kanunu ile konuya ilişkin Yönetmeliklerin ilgili hükümleri ve diğer mer'i mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmüş ve ÇED Raporu söz konusu mevzuata uygun olarak hazırlanmış olduğundan Bakanlığımızca gerçekleştirilen iş ve işlemlerde Çevre Kanunu'na herhangi bir aykırılık söz konusu değildir.

Bu hususa ilave olarak, ÇED'in izleme, kontrol ve denetimi de kapsadığı nazara alındığında, proje ile ilgili olarak yapılacak izleme kontrol faaliyetlerinde Nihai ÇED Raporunda belirtilen önlemlerin alınmadığı ve/veya taahhütlere uyulmadığı tespit edildiği takdirde Çevre Kanunu'nun 15 ve 20. maddeleri gereğince gerekli yaptırımların uygulanacağı kuşkusuzdur.

Keza ÇED süreci sonunda verilen karar, tek başına bir izin, onay ve ruhsat olmayıp, bir projenin gerçekleştirilmesi için gerekli ancak tek başına yeterli değildir. ÇED'e tabi bir projenin gerçekleştirilebilmesi için ÇED Yönetmeliği kapsamındaki sürecin tamamlanmasını müteakip ilgili kurumlardan izin/onay ruhsat alınmadan faaliyete başlanması mümkün değildir.

Şu halde, dava konusu işlem usule, hukuka uygun olarak tesis edilmiş olup bilirkişi raporundaki aleyhe görüşler yönünden itirazlarımızın kabulü ile haksız açılan davanın reddi gerekirken davanın kabulü ile dava konusu işlemin yönünde kurulan karar açıkça hukuka aykırıdır.

İzah edilenlerle birlikte, temyize konu hukuka aykırı kararının 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesi gereğince bozulması ile karara esas alınan bilirkişi raporlarına karşı sunulan itirazlarımız gö öznüne alınarak mesnetsiz davanın reddine hükmedilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Şule ERKAN

Avukat

Telefon No: (312) 410 26 89

Ayrıca hukuka açıkça aykırı kararın uygulanması halinde telafisi güç ve hatta imkansız sonuçlar doğabileceği de dikkate alınarak temyize konu kararın öncelikle yürütmesinin durdurulmasına hükmedilmesi suretiyle yargılamaya devam edilmesi gerekmektedir.

NETİCE ve TALEP : Evvelce dosyasına sunulan savunmamızda ve bilirkişi raporlarına karşı itirazlarımızı havi dilekçelerimizde açıklanan hususlar ile dava konusu işleme esas Nihai ÇED Raporu ve ekleri, yukarıda arz ve izah olunan ve re'sen gözetilebilecek olan sebeplere binaen **dava konusu işlemin iptali yönündeki hukuka aykırı ilk derece Mahkemesi kararının öncelikle yürütmenin durdurulması ile temyizen bozulmasına ve haksı davanın reddi** ile yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına ve Bakanlığımız lehine vekâlet ücretine karar verilmesini arz ve talep ederim.

Şule ERKAN
Avukat

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FF34855C-D2CC-4CFD-9008-64216627CC20

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Cadde No:52

Çankaya/ANKARA

KEP Adresi : cevrevesehircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Şule ERKAN

Avukat

Telefon No:(312) 410 26 89

